

Vorig jaar zomer overleefde Els Visser (25) een scheepsramp tijdens een backpackreis door Indonesië. Nu, een jaar later, blikt de jonge arts-onderzoeker chirurgie – die in Utrecht onderzoek doet naar slokdarmkanker – terug op deze ingrijpende gebeurtenis. En vertelt ze hoe het drama haar kijk op het leven en haar omgang met patiënten heeft veranderd.

Afgelopen zomer ben ik afgestudeerd. Ik had niet gedacht dat nog mee te maken. Ik heb de scheepsramp overleefd. Sinds dat drama, vorig jaar in Indonesië, ben ik het leven veel meer gaan waarderen. Ik ben dankbaarder voor wat ik heb. Het ongeluk heeft me ook geleerd hoe krachtig het menselijk lichaam is. Want dat heb ik toen zelf ervaren.

Na mijn co-schap gynaecologie op Bali was ik gaan backpacken. Als afsluiting van mijn reis wilde ik gaan duiken. Samen met negentien andere toeristen ging ik op donderdag 14 augustus aan boord van een boot die ons in vier dagen van Lombok naar Flores zou varen.

Op vrijdagavond laat werd ik wakker van golven die tegen de boot ketsten. Ze werden steeds krachtiger en toen er een raampje uit een patrijspoort werd geslagen, begon ik bang te worden en heb ik een reddingsvest aangetrokken. Naast me lagen twee Spaanse advocaten, een van hen probeerde mij te gerust te stellen. Op het moment dat de motoren uitvielen en het ruim vol begon te stromen met water, raakten sommige passagiers versteend, anderen huilden of werden boos. Het lukte mij kalm te blijven, waarschijnlijk omdat ik tijdens mijn opleiding heb geleerd hoe ik rustig moet blijven in crisis-situaties. Ik probeerde het internationale noodnummer te bellen, maar er was geen bereik. Ook de bemanning bleek geen goede communicatieapparatuur te hebben. Op dat moment realiseerde ik me dat niemand wist dat we in nood verkeerden.

‘Ik begrijp nu beter wat patiënten doormaken’

Intussen gutste het water naar binnen. We probeerden het nog te lozen, maar het was dweilen met de kraan open. Er schoot door me heen dat ik, als ik om zou komen, wel identificeerbaar moest zijn. En dus heb ik mijn money-belt omgegespt met daarin mijn paspoort. Omdat het ijskoud was, sloeg ik een deken om mezelf heen, ik wilde voorkomen dat ik onderkoeld zou raken.

Het werd heel angstig toen er een vloedgolf kwam en ik onder water raakte. Toen dacht ik echt: nu ga ik dood. Gelukkig lukte het me om boven te komen. Iemand wist me in het metalen reddingsbootje te trekken. Langzaam zonk de boot, alleen het bovenste gedeelte stak nog boven het water uit. Om de beurt zaten we in het reddingsbootje, want er was te weinig ruimte voor ons allemaal. Wie er niet in zat, hing eraan of zat op het nog uitstekende bootdeel.

Toen het licht werd, zagen we in de verte een eiland. Het merendeel van de groep wilde bij elkaar blijven in het bootje. Ik heb aan wedstrijdzwemmen gedaan, ik schatte dat mijn kans om te overleven groter was als ik voor het donker naar het eiland kon zwemmen. Een Fransman, twee Duitse meisjes en een Nieuw-Zeelandse vrouw dachten er net zo over. Rond half elf 's ochtends zijn wij met z'n vijven weggezwommen. Gaylene, de Nieuw-Zeelandse, en ik zwommen veel sneller dan de anderen, en al snel verloren we ze uit het oog. Ik was er niet gerust op dat we het gingen

redden. Die uren in het water dacht ik aan mijn leventje dat altijd zo perfect was geweest. En ik dacht aan hoe het zou zijn als ik niet meer terug zou komen bij mijn familie en vrienden, het verdriet dat zij zouden hebben. Ondertussen bleef ik me focussen op dat eiland. Ik was gek genoeg niet bang voor haaien, wel voor uitdroging en onderkoeling, waarschijnlijk omdat ik van mijn studie wist dat je daardoor kunt sterven.

‘Ik was niet bang voor haaien, wel voor uitdroging en onderkoeling’

Na zo'n zes uur zwemmen zagen we de contouren van bomen. Zodra ik die zag, wist ik: dit ga ik halen. Toen ik na nog eens twee uur zwemmen eindelijk zand onder mijn voeten voelde, omhelsden Gaylene en ik elkaar. We hadden de zee overwonnen, ik had mijn eigen leven gered. We kwamen al snel tot de conclusie dat er geen mensen op het eiland woonden. Om niet uit te drogen, plasten we in een aangespoelde fles en dronken onze urine op. Achteraf best apart, maar op dat moment vond ik het vooral heel belangrijk dat we niet uitdroogden. De volgende ochtend voer er een grote

boot langs. We probeerden de aandacht te trekken, maar tevergeefs. Een paar uur later zag ik de boot opnieuw en nu ook een reddingsbootje dat op mij afvoer. Toen pas heb ik voor het eerst gehuild. Ik ben het bootje tegemoet gerend en ben de mannen om hun hals gevallen. Toen Gaylene en ik aan dek kwamen, hoorden we dat de Fransman en de Duitse meisjes aan de andere kant van het eiland zaten en óók naar de boot hadden gezwaaid. De mensen die nog op zee dobberden, werden ook gered. Later hoorden we dat de twee Spaanse advocaten ook zijn gaan zwemmen, maar dat zij nooit zijn teruggevonden.

Door de ramp is mijn relatie met patiënten veranderd. Een kankerpatiënt die na een lang medisch traject eindelijk naar huis mocht, zei tegen me: 'Dokter, ik zag u gisteren op televisie. U heeft óók veel meegemaakt.' Toen werden we allebei wel een beetje emotioneel. Als ik nu met patiënten over de dood praat, begrijp ik beter wat zij doormaken. Want ik weet nu hoe het voelt als de dood zo dichtbij komt. Ik kan me sinds vorige zomer ook beter inleven in de gevoelens van familie van een patiënt, wanneer die te horen krijgt dat hun dierbare is overleden. Het heeft maar weinig gescheeld of mijn eigen ouders hadden zo'n bericht over mij gekregen. Na de ramp stonden zij me, samen met mijn vriendinnen, op te wachten op Schiphol. Toen ik ze in de armen vloog, drong pas echt tot me door dat mijn leven mocht doorgaan.